

AJUDEM AL TRENICALÒS!

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural**

ÍNDEX

Coneixem el trençalòs

Activitat

El trençalòs

Activitat

On podem trobar el trençalòs?

Problemàtica reproducció

Vaques boges

Possibles
solucions

Reflexió

Activitat avaluació

EL TRENICALÒS

El trencalòs (*Gypaetus barbatus*), pertanyent a la família Accipítrids, és una au de rapinya (que menja carronya). Amb una longitud d'entre 1,10 i 1,50 metres i una envergadura alar de 2,60 a 2,75 metres, aquesta espècie presenta un pes mitjà d'aproximadament 5 a 7 quilograms.

La seva aparença es caracteritza pel dors i la cua de color gris fosc, amb el raquis de les plomes en blanc; mentre que el cap, coll, pit i panxa exhibeixen tonalitats blanquinoses ataronjades. Destaca pel seu antifaç i una mena de bigoti penjant sota el bec, amb ulls envoltats per una membrana vermella.

Aquesta espècie pot viure al voltant de quaranta anys. Malgrat la seva relativa escassetat a Catalunya, el trencalòs és una espècie protegida.

El trencalòs adquireix el seu color rogenc o taronja a les plomes en submergir-se en aigües que contenen minerals calcàries i ferruginosos. Aquests minerals tenyeixen les seves plomes; sense aquest procés, les plomes serien blanques. És un comportament únic que li dona el seu aspecte distintiu.

QUE MENJA?

Pel que fa a la seva alimentació, el trencalòs es nodreix principalment d'ossos i restes d'animals morts, especialment d'animals de grans dimensions com isards, ovelles, cabres i porcs. És capaç d'ingerir ossos sencers i digerir-los; quan els ossos són massa grans, els trenca llançant-los des de l'aire en zones rocoses conegudes com a trencadors.

REPRODUCCIÓ

Aquesta espècie construeix el seu niu en petites coves i forats de cingles inaccessibles. La femella pon normalment 1 o 2 ous durant l'hivern, els quals incuben durant unes vuit setmanes aproximadament. Només un pollet sobreviu al niu durant uns quatre mesos. Al llarg dels pròxims 2-3 mesos, els adults l'ensenyen a buscar menjar i a viure de manera independent.

ON VIU?

En termes d'hàbitat, el trencalòs habita en zones muntanyoses amb cingles, preferentment entre els 600 i els 2200 metres sobre el nivell del mar. Té la tendència a volar planejant en cercles mentre cerca menjar, aprofitant els corrents d'aire calent per elevar-se. La seva àrea d'acció sol abastar entre 400 i 1000 quilòmetres quadrats, i mostra preferència per banyar-se en aigües ferruginoses, les quals li confereixen el color ataronjat al cos.

ACTIVITAT

Avui sortirem a la naturalesa i en grups de 3 o 4 persones, buscarem elements que puguin tenyir, un cop en tinguem algun, provarem de barrejar-lo amb aigua o amb altres elements per trobar el millor resultat i ens maquillarem entre nosaltres com fa el trençalòs. Si el tint no funciona a la nostra pell, ho provarem en un paper i amb els dibuixos que s'hagin fet, exposarem un mural, o en posarem un retall en el requadre següent:

ON PODEM TROBAR EL TRENCAIÓS A LA GARROTXA?

LA GARROTXA

COLLSACABRA

L'ALTA GARROTXA

PROBLEMÀTICA REPRODUCCIÓ

El trencalòs era abundant en aquesta àrea, ja que es nodria de la carronya deixada pels ramaders, cosa freqüent, ja que els animals morts se solien deixar a la muntanya. A causa dels problemes amb les vaques boges (en teniu una explicació a la pàgina següent), entre els anys 2000 i 2002, es va implementar una llei que exigia l'evacuació ràpida dels cossos del bestiar dels camps. Això va privar els voltors, entre ells, el trencalòs, d'aliment i de material per construir i protegir els seus nius, ja que aquesta llei es va aplicar no només a les vaques sinó a tota mena de bestiar. Des de llavors, els ocells rapinyaires han tingut dificultats per trobar menjar, i és crucial ajudar-los, perquè si no, podrien desaparèixer de la nostra zona.

VAQUES BOGES

És una malaltia genètica que afecta la ramaderia, concretament a vaques i bous, que pertanyen al bestiar boví. Aquesta és causada per uns agents infecciosos coneguts com a prions, unes proteïnes mal plegades amb capacitat de transmetre la seva conformació alterada a altres proteïnes en la seva forma nativa. Aquests s'acumulen en diferents òrgans com ara els ulls, les amígdales, els budells, però principalment al cervell, provocant una malaltia neurodegenerativa.

POSSIBLES SOLUCIONS PER AJUDAR AL TRENCALÓS

A continuació, feu un llistat amb les possibles solucions que veieu factibles per ajudar al trençalòs amb la seva alimentació i reproducció:

REFLEXIÓ

EXPLICA QUE T'HA SEMBLAT AQUEST PROJECTE, QUE EN PENSES DEL QUE ESTÀ PASSANT, QUE CREUS QUE PODEM MILLORAR O CANVIAR...

ACTIVITATS

1

KAHOOT!

Kahoot “El trencalòs”

2

RELACIONA ELS NOMS AMB LES AUS
RAPINYAIRES CORRESPONENTS

Aufrany, cornella, corb, voltor negre, voltor comú, trencalòs, àguila daurada, duc, falcó comú.

3

DE L'ACTIVITAT ANTERIOR, QUINS DELS RAPINYAIRES SÓN VOLTORS?

DIARI DE LA SORTIDA

Si has assistit a alguna de les sortides organitzades per aquest projecte, explica amb detall tot el que has observat, les sensacions que has tingut, que t'ha cridat més l'atenció....
